

Oslo

Foto: Adobe Stock

Stolt og fri

Handlingsplan for kjønn-, kjønnsuttrykk-
og seksualitetsmangfold

2020 - 2023

Oslo bystyre
Sak 87/2020, 22. april 2020

Oslo
Extra
Large

En by
for alle

Byrådets handlingsplan «Stolt og fri» skal styrke og spisse Oslo kommunes innsats for å bekjempe intoleranse og diskriminering slik at alle uavhengig av kjønn, seksualitet, hvem man forelsker seg i eller velger å leve sammen med og hvordan man velger å uttrykke sin identitet føler seg trygge og som fullverdige og frie borgere.

Målene for handlingsplanen er å:

- øke anerkjennelsen av kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold i Oslos befolkning,
- skape større trygghet for seksuelle minoriteter med risiko for å bli marginalisert,
- sikre likeverdige tjenester for alle,
- fremme et inkluderende arbeidsmiljø for personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet.

Tiltakene i handlingsplanen er samlet under tre strategier:

- Opplæring og økt kompetanse om kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold,
- Inkludering og vern mot diskriminering,
- Synliggjøring og feiring av det skeive Oslo.

Byrådet mener at offentlige myndigheter har et særlig ansvar. Handlingsplanen er et element i byrådets overordnede arbeid med mangfold, inkludering og likeverd. Diskrimineringsloven krever at kommunen arbeider aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Byrådet ser samlet på innsatsen for kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold, etnisk mangfold og funksjonsmangfold, og vil derfor innarbeide mangfoldsperspektivet og forståelse for sammensatt diskriminering i kommunale styringsdokumenter.

Oslo sitt mangfold er det som gjør Oslo til noe annet enn hvilken som helst by. Det gjør også at kommunen må være ekstra oppmerksom på utfordringene byen har som bryter med de mange erfaringene av mulighetene byen gir for å leve åpne og frie liv. Byrådet mener at visjonen om et varmere og mer rettferdig Oslo, ikke nås gjennom tiltak i en handlingsplan alene. En viktig forutsetning for å realisere målene i handlingsplanen er sivilsamfunnets og de frivillige organisasjonenes uvurderlige innsats, men også at historiene og erfaringene fra enkeltpersoner løftes frem.

Opplæring og økt kompetanse om kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold skal sikre likeverdige tjenester og inkluderende arbeidsmiljø for personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet. Likeverd, ikke-diskriminering og anerkjennelse av forskjellighet skal være kjennetegn på profesjonalitet og

kvalitet i kommunal tjenestelevering. Mangfoldskompetanse og mangfold blant ansatte er et virkemiddel for å utvikle likeverdige tilbud og tjenester, samtidig som arbeidet for likeverdige tjenester for personer som bytter normer for kjønn og seksualitet, fremmer åpenhet om egen identitet blant ansatte.

Opplevelsen av å bli sett, anerkjent og verdsatt som den du er i møtet med det offentlige, blir for mange sannhetsbeviset for om kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold er anerkjent i samfunnet som helhet. I møte med kommunens ansatte og tjenester skal alle skal føle seg velkomne og møtes med aksept. Ingen skal måtte gå inn i skapet eller være noen andre enn seg selv, men møtes med respekt, åpenhet og verdighet.

Oslo kommune skal som Norges største arbeidsgiver gå foran som et godt eksempel. Byrådet mener derfor kommunen må gi opplæring om kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold til ansatte og ledere i kommunale virksomheter, med kurs, foredrag, øvelser, verktøy og veiledere for inkluderende språkbruk.

Synliggjøring og feiring av det skeive Oslo er et av de mest brukte og virkningsfulle virkemidlene som homo-bevegelsen verden over har benyttet seg av. Byrådet ønsker derfor å støtte opp om Oslos mest fargerike byfest PRIDE. Byrådet vil innarbeide et mer inkluderende språk i kommunens språkprofil. Innbyggere og ansatte skal ha muligheten til å definere seg selv ved å ta i bruk pronomenet «hen» og alternativ som «annet» til mann og kvinne i skjema, undersøkelser og rapporter der kjønn registreres.

Begreper

I handlingsplanen brukes begrepet «skeiv» som et samlebegrep for personer som på ulike måter bryter med normer for kjønn og seksualitet (heteronormen). Dette begrepet inkluderer LHBTI-personer, der H står for homofil, L for lesbisk og B for bifil. T står for trans og omfatter personer som har en annen kjønnsidentitet enn det som ble registrert for dem ved fødsel. I står for interkjønn og er et begrep som beskriver variasjon i kroppslig kjønnsutvikling.

LHBTI utgjør personer mellom 1 og 10 % av befolkningen. Mens begrep som skeiv og LHBTI er dekkende for mange, er det også mennesker som ikke opplever at disse begrepene rommer dem og deres erfaringer.

Kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold handler om likeverd og frihet til selv å bestemme hvordan en vil

uttrykke sin identitet, og til fritt å kunne forelske seg og leve sammen med en annen, uavhengig av kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet og seksuell orientering. Kjønnsmangfold handler om at det finnes mange måter å være kvinne/mann, gutt/jente på, både for homofile, heterofile, lesbiske, bifile og transpersoner. Begrepet åpner også opp for at det finnes flere kjønnsidentiteter enn kvinne og mann.

Seksualitetsmangfold handler om variasjon i hvem man forelsker seg i eller er orientert mot seksuelt. Personer som har sex med personer av samme kjønn, har ofte – men ikke alltid – en skeiv identitet. Noen bruker ikke klare kategorier for sin seksuelle adferd, og knytter den ikke nødvendigvis til sin identitet.

Aksept er å respektere det som er annerledes. Respekt er å se andre som lik seg selv, med like rettigheter. Anerkjennelse er å verdsette mangfold som et bidrag til et bedre og rikere samfunn for alle.

Pronomenet hen er lansert som et alternativ til de binære kjønnspronomenene han og hun. Hen brukes både om personer som ikke ønsker å definere seg som mann eller kvinne, og som et kjønnsnøytralt pronomen (som da kan erstatte både hun og han).

Relevant lovverk

Likestillingsloven av 2017 verner mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Lovens formål er å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet,

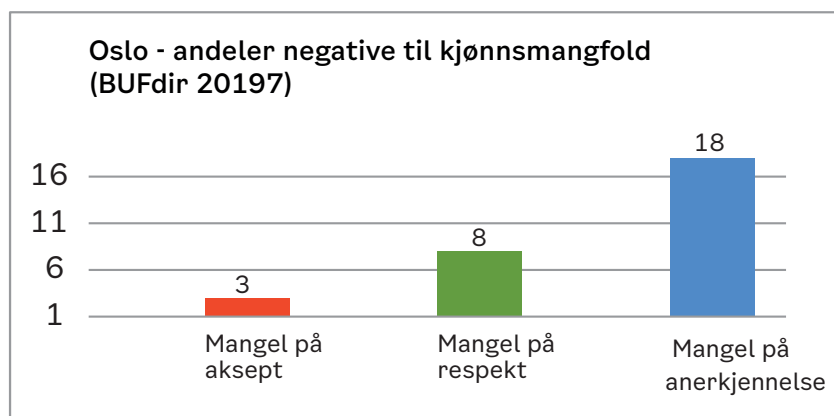
religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person.

Likestillingsloven forbyr trakassering. Med trakassering menes handlinger og ytringer som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlige, nedverdiggende eller ydmykende. Straffeloven forbyr diskriminerende eller hatefulle ytringer – å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av deres homofile orientering.

Et inkluderende språk i kommunikasjonen med brukere av kommunale tjenester, vil gjøre det mulig for innbyggerne selv å definere sin kjønnsidentitet i møte med kommunen. Lov om endring av juridisk kjønn av 2016, gjør det mulig å skifte kjønn basert på en egenerklæring (Prop. 74 L 2015–2016), men Stortinget har hittil avvist at Folkeregisteret kan benytte flere kategorier av kjønn (Prop. 164 L 2015–2016). Kommunen må derfor i alle sammenhenger som er relevant for Folkeregisteret operere med binære kjønnskategorier.

Kunnskapsgrunnlag

Mange i Oslo som bryter normer for kjønn og seksualitet lever gode liv, opplever aksept og både helse og levekår har bedret seg over tid. Holdningene til skeive er mer positive enn før, og mest positive er personer bosatt i Oslo. Mens 10-20 % var negative i 2008, var tallet 5-10 % i 2017. I 2017 hadde kun 3 % av befolkningen i Oslo negative holdninger til LHBTI-personer. Blant ungdom og unge - også blant unge med minoritetsbakgrunn - er det langt mer positive holdninger enn i foreldregenerasjonen.

I dagens Oslo er det få som ikke aksepterer LHBTI som del av samfunnet. I BUFdir sin statistikk for 2017 har 1 % negative holdninger til lesbiske, 2 % til homofile, 3 % til bifile. Få – men litt flere – respekterer ikke LHBTI som likeverdige samfunnsmedlemmer. 8 % i BUFdir sin statistikk er uenige i at heterofile og homofile bør ha like rettigheter. Langt flere anerkjenner ikke kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold som et gode som beriker samfunnet for alle. BUFdir oppgir i sin statistikk at 18 % av befolkningen i Oslo er uenig i at alle nyter godt av å leve i et samfunn der lesbiske, homofile, bifile og transpersoner kan være åpne.

Heteronormativitet beskriver den sosiale normen om at alle mennesker i utgangspunktet er heterofile, og at avvik fra dette er unormalt. I følge denne normen er forholdet mellom de binære kategoriene mann og kvinne den eneste normale form for seksualitet og familieliv. Skeive som bryter med slike normer kan oppleve å bli sanksjonert. I BUFdirs nasjonale statistikk (2017), oppgir én av seks menn at de har flyttet seg på bussen for å skape større avstand til en homofil mann. Frykt for negative reaksjoner fra andre, gjør at mange skjuler sin seksuelle orientering. Mange velger å unngå miljøer og arenaer de opplever som preget av diskriminering og homofobi. Andre underkommunisere uttrykk og identiteter som bryter med normalen.

Skeive med etnisk minoritetsbakgrunn er også mer utsatt for diskriminering, vekselvis på grunn av sin etnisitet eller religion, vekselvis på grunn av sitt kjønnsuttrykk eller seksuelle orientering. Statistikk fra Institutt for samfunnsforskning (2019), viser at andelen som oppgir å ha opplevd hatytringer og hets, mer enn dobles blant respondenter med mer enn ett minoritetskjenntegn (seksuelle orientering, etnisitet, funksjonsnedsettelse).

Mange skeive frykter negative reaksjoner fra mennesker de omgås i familielivet, på skolen og på jobben. Skeive oppgir å ha større helseproblemer og er mindre

tilfreds med livet, har flere negative erfaringer på arbeidsplass og studiested, og opplever mindre aksept for sin seksuelle orientering.

Undersøkelsen «Seksuell orientering og levekår» (UNI Helse 2013) viser at psykiske problemer er mer utbredt blant homofile, lesbiske og bifile enn blant heterofile. Daglig eksponering for diskriminering er en kontinuerlig belastning som for enkelte forårsaker dårlig psykisk helse. Tanker om selvmord er klart mer vanlig blant homofile og bifile enn blant heterofile. Én av fem bifile kvinner har prøvd å ta sitt eget liv.

Undersøkelsen *Skeives levekår i Agder* (Østlandsforskning 2018) og studien *Alskens folk* (Likestillingssenteret 2013) dokumenterer en utbredt opplevelse av utenforskap og uhelse blant transpersoner. Transpersoner rapporterer at de opplever liten respekt, transfobiske holdninger, utestenging, trakassering og diskriminering i arbeid og utdanning, i utelivet og i fritidsaktiviteter, i møter med helsevesen og offentlige tjenester, og i nære omgivelser og familie.

Rapporten «Den eneste skeive i bygda» laget av Mental Helse Ungdom, dokumenter unge skeive sine møter med det kommunale helsevesenet. Unge skeive føler ikke at de kan snakke om sin identitet og sin seksuelle orientering i møte skolehelsetjeneste og helsesykepleiere. Like vanskelig kan det være i møte med ansatte i skolen, i barnevernet, i fritidsklubber og andre ungdomstilbud. Seksualitetsundervisninga i skolen oppfattes som heteronormativ.

Hatkriminalitet er kriminalitet motivert av hat eller fordommer mot særskilte befolkningsgrupper. Oslo Politidistrikt registrerte tilsammen 238 forhold som hatkriminalitet i 2017. 47 forhold gjaldt LHBTI (20 %). Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) og Oslo Politidistrikt regner begge med det det er store mørketall og massiv underregistrering av saker som gjelder islamofobi, antisemittisme, homofobi, og hverdagsrasisme. Registeringen er lav fordi en klage eller anmeldelse sjelden fører til noen respons. Én av hundre klager på diskriminering på grunnlag av etnisitet, religion, hudfarge eller seksuell legning ender opp som tiltale eller dom i norsk rettsvesen. Rundt to av tre som har opplevd hatkriminalitet har ikke anmeldt saken til politiet (Politidirektoratet 2017). Mangel på respons gir tap av opplevd rettferdighet.

Ved antidiskrimineringsprosjektet DiMe er det for det første oppstartsåret 2018 registrert 63 forhold fulgt opp gjennom Diskrimineringshjelpen (Antirasistisk Senter, Skeiv Verden) og Meglingsbenken (Norsk Folkehjelp). 5 forhold gjaldt LHBTI eller kombinasjonen

av etnisitet og seksuell orientering (8 %). Prosjektet er et lavterskel klageorgan som supplerer det etablerte diskrimineringsvernet.

Mobbing gjør det vanskeligere for skeive å være åpne om sin seksuelle orientering og kjønnsidentitet. Homofile gutter og transpersoner er særlig utsatt for mobbing. Homo er et vanlig brukt skjellsord i skolegården, også i Oslo. UngData undersøkelsen fra 2018 viser at tre av ti ungdommer på ungdomstrinnet og videregående er blitt utsatt for en eller annen form for seksuell trakassering, en av seks har opplevd å bli kalt for seksuelt ladede skjellsord. Homofile og bifile menn er mest utsatt for vold på grunn av seksuell orientering, mens bifile kvinner i større grad enn andre er utsatt for vold og trusler.

Evaluerings

Oslo kommunes første handlingsplan mot diskriminering av lesbiske, homofile og bifile ble vedtatt av bystyret i 2006. Handlingsplanen «Stolte Oslo – Handlingsplan for likeverd og frihet» ble vedtatt i 2015. I 2013 vedtok bystyret «Mangfoldets muligheter – om OXLO, Oslo Extra Large», sak 129/13. Bystyret opprettet rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold i 2017. 1 av 4 Osloborgere kjenner til Oslo Extra Large, og hva OXLO symboliserer. 1 av 4 ledere og ansatte i kommunen innen skole, barne- og ungdomsarbeid og eldreomsorg, var kjent med LHBTI-arbeidet i Oslo kommune, knyttet til handlingsplanen Stolte Oslo (2015-18). Halvparten av respondentene svarte ja på spørsmål om behov for mer kunnskap om LHBTI, halvparten svarte nei.

Stiftelsen Mangfold i Arbeidslivet (MiA) evaluerte i 2019 arbeidet med handlingsplanen Stolte Oslo. Evalueringen beskriver hvordan det fra kommunens side er arbeidet for å gjennomføre tiltakene i planen, og hvordan det er samarbeidet med aktører utenfor kommunen. I evalueringsrapporten er det konkrete anbefalinger for kommunens videre arbeid for kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold, - om fortløpende måling av resultater, ansvarfordeling mellom kommunale virksomheter, samhandling mellom kommunale og sivile aktører, og kommunalt eierskap til kompetansebygging.

Sentrale anbefalinger er innarbeidet i den fornyede handlingsplanen:

- Målet om økt anerkjennelse av kjønns- og seksualitetsmangfold skal kunne evalueres i lys av nasjonale målinger om holdninger til LHBTI i regi av Barne, ungdoms og familiedirektoratet
- Kommunen vil utvikle indikatorsett og verktøy for vurdering av resultater i handlingsplanen
- Ansvar for oppfølging av tiltak er beskrevet i en egen oversikt som følger handlingsplanen
- Kommunen vil invitere til og legge til rette for seminarer, konferanser og andre møteplasser for samhandling og dialog mellom aktørene
- Kommunen vil bygge opp kompetanse for å tilby opplæring til sine ansatte om mangfold, likeverdige tjenester og inkluderende arbeidsmiljø

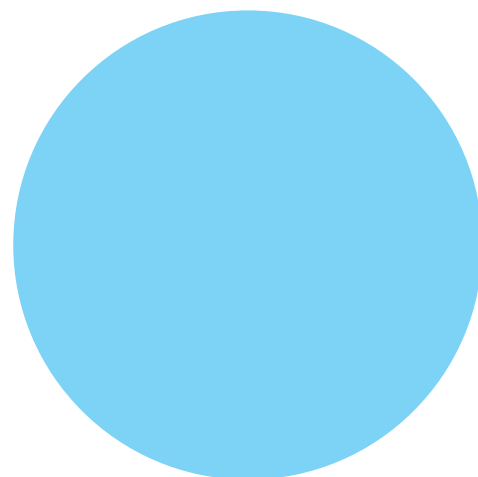
Evalueringsrapporten anbefaler til slutt at kommunen samler arbeidet med mangfold, inkludering og likeverd i en overordnet og helhetlig plan, som ser samlet på innsatsen for kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold, etnisk mangfold og funksjonsmangfold.

Behandlingen av handlingsplanen, Stolt og fri i Oslo bystyre 22 april 2020, er tilgjengelig på kommunens internettside

- følg disse linkene -

[bystyrevedtak 87/2020](#)

[bystyrevedtak 188/19](#)

Handlingsplan for kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold

Målene for handlingsplanen «Stolt og fri» er å:

- øke anerkjennelsen av kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold i Oslos befolkning,
- skape større trygghet for seksuelle minoriteter med risiko for å bli marginalisert,
- sikre likeverdige tjenester for alle,
- fremme et inkluderende arbeidsmiljø for personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet.

Tiltakene i handlingsplanen er samlet under tre strategier:

- Opplæring og økt kompetanse om kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold,
- Inkludering og vern mot diskriminering,
- Synliggjøring og feiring av det skeive Oslo.

Byrådet vil at kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold skal anerkjennes som et bidrag til et varmere og mer rettferdig Oslo. Alle skal ha like muligheter uavhengig av seksuell orientering, kjønn, etnisitet og funksjonsevne. Byrådet vil føre en aktiv inkluderingspolitikk og motvirke alle former for diskriminering.

Strategi 1 - Opplæring og økt kompetanse

Strategien omfatter opplæring, ledelses- og styringsverktøy, der kunnskap om normer, kjønn og seksualitetsmangfold integreres i det systematiske kvalitetsarbeidet som langsiktige og aktive prosesser. Den omfatter sektorspesifikke skolingstiltak samt utvikling av ulike pedagogiske ressurser og strategier for å øke kompetansen på alle nivå i kommunens ulike tjenester og virksomheter. Strategien retter seg også mot samarbeid med statlige myndigheter, og mot deltakelse i internasjonal kunnskapsutvikling.

Tiltak 1

Oslo kommune skal gi opplæring om kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold til ansatte og ledere i kommunale virksomheter, med kurs, foredrag, øvelser, verktøy og veiledere for inkluderende språkbruk. Opplæring skal prioriteres gitt til ansatte innenfor skole, helsevesen og eldreomsorg.

Tiltak 2

Oslo kommune skal videreutvikle OXLO-guiden for likeverdige tjenester, med tilrettelagt kompetanseheving

for ansatte innen publikumsrettede tjenester, samt HR og personalarbeid.

Tiltak 3

Oslo kommune vil oppfordre alle innbyggerrettede tjenester til å tydelig markere at alle er velkommen med for eksempel bruk av PRIDE-flagg og klistermerker.

Tiltak 4

Oslo kommune vil inngå samarbeidsavtaler med organisasjoner som defineres som kompetansepartnere i arbeidet for kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold.

Tiltak 5

Oslo kommune vil videreutvikle og styrke tilbudet ved Helsestasjon for kjønn og seksualitet (HKS), om rådgiving om kropp, seksualitet og kjønnsidentitet. Oslo kommune vil søke staten om at Helsestasjon for kjønn og seksualitet får status som nasjonalt kompetansesenter.

Tiltak 6

Oslo kommune vil forsøke å rekruttere flere LHBT+ personer som fosterforeldre.

Tiltak 7

Oslo kommune vil utarbeide en veileder om hvordan mangfoldsperspektiv og behov for statistikk om kjønnsmangfold og seksuell orientering, kan ivaretas i relevante kommunale undersøkelser, rapporter og styringsdokumenter.

Tiltak 8

Oslo kommune vil utvikle indikatorsett og verktøy for vurdering av resultater i handlingsplanen.

Tiltak 9

Oslo kommune vil samarbeide med statlige myndigheter om ny kunnskap og spredning av kompetanse og erfaringer i nasjonale og internasjonale nettverk som Intercultural Cities, Rainbow Cities Network og InterPride.

Strategi 2 – Inkludering og vern mot diskriminering

Inkludering og vern mot diskriminering skal skape større trygghet for minoriteter som bryter med normer for kjønn, kjønnsuttrykk og seksualitet med risiko for å bli marginalisert. Strategien omfatter rådgivende helsetilbud for sårbare skeive, og tiltak mot diskrimine-

ring, negativ sosial kontroll og hatkriminalitet. Strategien retter seg mot innsats i kommunale virksomheter og i samfunnet ellers, – for inkludering av skeive i skoler, fritidsklubber og eldresentra, og i arbeidsmiljø, uteliv, idrett og foreningsliv.

Tiltak 10

Oslo kommune vil styrke og videreføre samarbeidet med sivile aktører for å styrke vern mot diskriminering, hatefulle ytringer, rasisme, muslimfientlighet og homofobi – basert på konfliktmegling og likemannsarbeid.

Tiltak 11

Oslo kommune vil sikre at kjønns-, kjønnsuttrykk og seksualitetsmangfold er del av undervisningsopplegg om seksualitet og grensesetting i Osloskolen og barnehagene. Undervisningen skal likestille ulike seksualiteter. Dette skal gjøres i samarbeid med elevene selv, ansatte, ledere og kompetente aktører på feltet.

Tiltak 12

Oslo kommune vil gjennom Saltosamarbeidet styrke arbeidet for trygge oppvekstmiljøer, møteplasser og digitale medier for unge skeive, forebygge og bekjempe mobbing og krenkelser, og tilpasse verktøy for konflikthåndtering, dialog og trygghetsprogram for oppfølging av ofre for hatkriminalitet. Salto skal få styrket sin kompetanse om kjønns-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold gjennom en satsning på kompetanseheving med relevante aktører.

Tiltak 13

Oslo kommune skal ivareta behov for oppfølging og beskyttelse hos skeive flyktninger i bosettingsarbeid, norskopplæring og introduksjonsprogram, og – i samarbeid med utlendingsmyndighetene – åpne for rask og prioritert bosetting av flyktninger og asylsøkere som er i en sårbar situasjon pga kjønnsuttrykk, identitet eller seksuelle orientering. Gjennom dette arbeidet skal kommunen være en foregangskommune for bosetting av LHBT+ flyktninger.

Tiltak 14

Oslo kommune skal ivareta behov for oppfølging og beskyttelse hos skeive migranter – i mottaksklasser, norskopplæring og introduksjonsprogram, og i møter med barnevern, skolehelsetjeneste, NAV og tolketjenester.

Tiltak 15

Oslo kommune vil støtte opp om møtesteder og ulike aktiviteter som forebygger ensomhet for eldre skeive og for skeive personer med funksjonsnedsettelse.

Tiltak 16

Oslo kommune vil videreføre samarbeidet med idrettsbevegelsen om innsats mot homofobi, mobbing og eksklusjon, gjennom treneropplæring og kurs om kjønns-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold for idrettslag, markeringer ifbm idrettsarrangement og avtaler om samarbeid mellom idrettslag og skole. Oslo kommune vil oppfordre alle idrettslag til å bruke kapteinsbånd i regnbuefarger i juni hvert år.

Tiltak 17

Gjennom kontroller, kurs, veiledning og dialog med utelivsbransjen vil Næringsetaten bidra til økt kunnskap om diskriminering og trakassering og bidra til å skape et trygt og inkluderende uteliv for alle. Næringsetaten skal ta samarbeide med utelivsbransjen, bransjeorganisasjoner, interesseorganisasjoner, og aktører med kompetanse om kjønns-, kjønnsuttrykk og seksualitetsmangfold, LDO og Oslo politidistrikt for å bekjempe diskriminering og trakassering i utelivet og byens festivaler.

Tiltak 18

Oslo kommune vil delta på og legge til rette for arenaer for erfaringsutveksling og samarbeid, for organisasjoner som arbeider for kjønns-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold og mot negativ sosial kontroll, hverdagsdiskriminering og hatefulle ytringer.

Tiltak 19

Oslo kommune skal sette kjønns-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold på agendaen på konferanser for ungdom, i et samarbeid med elevorganisasjoner og frivillige ungdomsorganisasjoner.

Strategi 3 – Synliggjøring og feiring av det skeive Oslo

Synliggjøring og feiring av det skeive Oslo skal gi økt anerkjennelse av kjønns-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold i Oslos befolkning. Strategien omfatter holdningsskapende arbeid og støtte til den sivile innsatsen i arbeidet. Strategien er også rettet mot det skeive Oslos plass i bybildet, i kultur- og næringsliv og i den offentlige debatten om kjønns-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold.

Tiltak 20

Oslo kommune skal innarbeide et inkluderende språk i sin språkprofil og i kommunikasjonen i og fra kommunen, - det skal være mulig for innbyggerne selv å definere sin kjønnsidentitet i møte med kommunen.

Tiltak 21

Oslo kommune skal inkludere kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold i verdiplakaten «Oslo – en by for alle» (OXLO-charteret), og innarbeide mangfoldsperspektivet og forståelse for sammensatt diskriminering i relevante kommunale styringsdokumenter.

Tiltak 22

Utstillingen OXLO-champions skal fornyes årlig og tilbys Oslos skoler, museer, bibliotek og fritidsklubber.

Tiltak 23

Oslo kommune skal aktivt jobbe for å øke omfanget av kjønnsnøytrale toaletter (og universell utforming av garderober) ved å stille krav om det i kommunale nybygg.

Tiltak 24

Oslo kommune vil sikre Oslo Pride festivalen forutsigbar bruk av offentlige byrom.

Tiltak 25

Oslo kommune skal ha markeringer under Oslo Pride, delta i seminarprogrammet Pride House og oppfordre til bruk av OXLO og Regnbue-symbolet i kommunale bygninger, kollektivtransport, eldresentra og sykehjem, skoler, bibliotek og fritidsklubber.

Tiltak 26

Oslo kommune vil legge til rette for skeiv kunst og skeive kunstnere.

Tiltak 27

Oslo kommune vil oppfordre til å ta i bruk Skeivt Arkiv som ressurs for å bevare og formidle Oslos skeive historie.

Tiltak 28

Oslo kommune skal arbeide for å finne et sted i Oslo sentrum som kan få navnet «Regnbueplassen».

Tiltak 29

Oslo kommune vil bidra til synliggjøring og informasjon om det skeive Oslo og profilere seg som en LHBT+ - vennlig by, også overfor turister og andre tilreisende.

Tiltak 30

Oslo kommune skal fremme dialogen om kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold i miljøer der det kan være vanskelig å være skeiv, ved å ha en tydelig dialog med ledere og utfordre miljøer og trossamfunn.

Tiltak 31

Oslo kommune vil legge til rette for samarbeid med

frivillige aktører i skoler, bibliotek og fritidsklubber – som skolebesøk med skeiv ungdom, temakvelder om kjønn og seksualitet, rådgiving på digitale plattformer, kompetanseheving for lærere i kroppsøving, samt informasjonsmateriell, veiledere og brosjyrer. Skolebibliotek, helsestasjoner, voksenopplæringsinstitusjoner og fritidsklubber skal ha tilgjengelig litteratur og informasjon om kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold på flere språk. Skeiv kunst og kultur må i tillegg til å tilgjengeliggjøres, formidles og brukes aktivt.

Tiltak 32

Oslo kommune skal arrangere en årlig arbeidslivs-konferanse om kjønn-, kjønnsuttrykk- og seksualitetsmangfold, sammensatt diskriminering, likestilling og likeverd, med deltakelse fra blant annet ledere i Oslo kommune, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner, næring og kulturliv, idrett og frivillighet. Konferansen skal gi deltakerne tydelige verktøy og kunnskap til å bedre arbeidsforholdene for ansatte på sin arbeidsplass.

Tiltak for verdig behandling av personer med hiv

Tiltak 33

Oslo kommune vil ta initiativ til at fastleger, leger på sykehjem og ansatte i hjemmetjenesten tilbys kompetanseheving med oppdatert informasjon om hvordan hiv smitter og hvordan dagens behandling.

Tiltak 34

Velferdsetaten skal forberede kommunen på riktig og verdig behandling av personer som lever med hiv og som får demens.

Tiltak 35

Oslo kommune skal sikre at anonymitet i helsesektoren overholdes, og at det i henvendelser ikke oppgis at personer lever med hiv der det ikke er nødvendig eller relevant.